

«Бекітілді»

№4 «Бәйтерек» бөбекжай-бақшасының
менгерушісі Б.Ж.Хисамиденова
№1 педагогикалық кенесте
31 тамыз 2021 жыл

«Ұлттық ойындар»

Ересек №2 «Шаттық» тобы

(вариативтік компонент)

Түсініктеме хат

Қоғамымыздың іргетасын нығайту үшін бүгінгі жастарға үлгілі, өнегелі тәрбие беру - қазіргі міндеттердің бірі. Қазақтың ұлттық ойындары бес түрге бөлінеді. Олар: аңға байланысты, малға байланысты, түрлі заттармен ойналатын, зеректікті, ептілікті және икемділікті қажет ететін, соңғы кезде қалыптасқан ойындар. Олардың негізгілерінің өзі жүзден астам. Бұл ойындардың көбісінің ежелден қалыптасқан арнайы өлеңдері бар. Өлеңдер ойынның эстетикалық әсерін арттырып, балалардың өлең-жырға деген ыстық ықыласын оятып, көңілін көтереді, дүниетанымын арттырып, еңбекке баулиды, ширықтырып, шынықтырады. Балаларда жалпы адамзаттық құндылықтар мен адамның айналадағы дүниемен жеке тұлғалық қатынасын (этикалық, эстетикалық, адамгершілік тұрғысынан) тәрбиелеу мақсатын халқымыздың мәдени рухани мұрасының, салт-дәстүрінің озық үлгілерін оның бойына дарыту арқылы жүзеге асыруға болады.

Осымен байланысты бағдарлама халқымызға тән әдептілік, қонақжайлық, мейірімділік, т.б. сияқты қасиеттер, табиғатқа деген қарым-қатынасындағы біздің халыққа тән ерекшеліктер. Жас ұрпақ өз халқының мәдениетімен, асыл мұраларымен ұлттық әдебиеттер арқылы танысып келеді. Халық ойынды тәрбие құралы деп таныған. Ойынды қолдану балалардың ой-өрісін жетілдірумен бірге, өз халқының асыл мұраларын бойына сіңіріп, кейінгі ұрпаққа жеткізе білу құралы. Зерттеу жұмысында орыс тілінде жазылған әдебиеттер қолданылды. Соның нәтижесінде қазіргі таңда тақырыптың өзектілігі туындап отыр. Қазақтың ұлттық ойындары: «Бәйге», «Көкпар», «Алтын сақа», «Хан талапай», «Қыз қуу», «Тоғызқұмалақ» т.б. балалардың еңбекке деген қарым-қатынасы мен қабілеттерін арттырады.

Оқу үрдісінде ұлттық ойын элементтерін пайдалану сабақтың тақырыбы мен мазмұнына сай алынады. Сонда ғана оның танымдық, тәрбиелік маңызы арта түседі. Балаларды әсіресе, «Сикырлы қоржын», «Көкпар», «Асық» секілді ұлттық ойындарға қатыстыру өте тиімді екеніне көз жеткізу қиын емес. Бұл ойындарды жаңа материалды бекіту немесе қайталау кезінде қолдану керек деген пікір бар. Тәрбиеші әр баланың еңбегін бағалап, ынталандырып отыруы тиіс. Ойынның тәрбиелік маңызы мынада: ол баланы зеректікке, білгірлікке баулиды.

Сабақта және тәрбиеде, яғни балабақшалар мен бастауыш мектептерде ұлттық ойынды ұтымды пайдаланса, алдымен еңбекке баулу және дене шынықтыру пәндерінде оқушылардың өз бетімен жұмыс жасау дағдыларын қалыптастыру шарттары теориялық тұрғыдан негізделсе, онда оқушылардың білімге деген құштарлығын арттыруға және халықтың асыл мұрасын бойына сіңіріп, ұлттық сананы қалыптастыруға болады.

Тақырыбы	Мақсаты	Әдіс -тәсілдері	Көрнекілігі	Сағат саны
«Ақсүйек»	Балаларды ойынның ережесімен таныстырып, дұрыс ойынауға үйрету. Мақсатына жетуге, ептілік, жылдамдық және зеректікті арттыру. Адамгершілікке тәрбиелеу.	Көрсету, түсіндіру, сұрақ-жауап.	Сүйек суреті, сүйек.	1
«Ақсүйек»	Балалар екі топқа бөлініп, көздерін жауып тұрады. Тәрбиеші немесе ойынды жүргізуші бала ақсүйекті лақтырып: «Ал, табыңдар!» - дейді. Балалар көздерін ашып, жан – жаққа іздеуге аттанады. Қай топтың баласы тауып алып келсе, сол топқа бір ұпай беріледі. Ұпайды неғұрлым көп жинаған топ жеңімпаз атанады.	Сұрақ- жауап ,әңгімелеу	Сүйек суреті, сүйек.	1
« Арқан тартыс»	«Арқан тартыс» ұлттық ойынның мазмұнын , ережелерін,ерекшелігін, ойынның ойналу әдіс –тәсілдерін меңгерту. Балалардың ептілігін , қимыл-қозғалыс әрекетін дамыту. Төзімділікке,өзара достыққа, сыйластыққа тәрбиелеу.Балаларды ұлттық ойынға деген қызығушылығын арттыру	Түсіндіру, көрсету,сұрақ-жауап.	Арқан.	1
« Арқан тартыс»	«Арқан тарту» Ойынның ережесі. Арқан тарту.Алаң ортасына көлденең сызық сызылады. Ойынға ортасына қызыл жіп байланған арқан қойылады. Ойынға қатысатын оқушылар өз топтарымен бірге екі жақтан арқанды тартады. Ортадағы көлденең сызықтан қай топ бұрын сүйреп өткізсе , солар жеңіске жетеді.	Түсіндіру, көрсету,сұрақ-жауап	Арқан.	1
« Соқыртеке»	Балаларды Соқыртеке ойынымен таныстыру. Балаларға арасында ұлттық ойындарды насихаттау, қызығушылығын арттыру, өз елін сүйуге тәрбиелеу. Жылдамдықты, икемділікті, төзімділікті, күшті дамыту.	Сұрақ- жауап, әңгімелеу	Орамал	1

Айгөлек	Шапшаң әрі шыдамды, ұйымшылдыққа үйрету. Балалардың сөздік қорларын дамыту. Адамгершілікке тәрбиелеу.	Түсіндіру, сұрақ-жауап, талдау.	Орамал	1
Айгөлек	Ойынның мақсаты — қарсы жақтың құрсауын үзіп, өз жағына көбірек ойыншы алып қайту. Жеребе салудың нәтижесінде ойынды бірінші болып бастауға тиісті жақ (айталық Атобы) екінші (Ә тобына) жақтағы қарсыластарына қарап, хормен қосыла ән айтады. Тобы қарсы жақтағы керек ойыншының атын атайды. Есімі аталған ойыншы қарсы жақтың тобына қарай екпіндей жүгіріп келіп, қарсыластардың құрсауын үзуге тиіс. Егер ол құрсауды үзсе, бір ойыншы алып өз тобына қайтады. Ал, егер үзе алмаса, сол жақта қалады. Ойын соңында кісіні көп жинаған топ жеңіске ие болады.	Түсіндіру, сұрақ-жауап	Орамал	1
Қол күрес	Білек күшін жетілдіру; ұлттық ойынға деген қызығушылығын арттыру. «Қол күресі» ойынын насихаттау.	Сұрақ-жауап, әңгімелеу	1 стол, 2 орындық.	1
Қол күрес	Столдың шетіне карама – қарсы екі ойыншы оң қолдарының шынтағын столға тіреп қояды да, бірінің қолын бірі алақандастыра мықтап ұстайды. Сол жақтағы қолдарын әркім өзінің оң жақ қолтығына тығып алады. Осылайша ұстасқан екі ойыншы мұғалімнің белгісімен, шынтақтарын сол орынынан қозғамай қарсыласының тіреулі қолын жығуға ұмтылады. Білегі жығылған ойыншы жеңіліп ойынан шығады. Бұл ойынды олимпиадалық немесе айналымды деп аталатын жүйемен өткізуге болады.	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап	1 стол, 2 орындық.	1
Түйелген орамал	Балалардың сөздік қорларының белсенділігін арттыру. Шапшаң әрі шыдамды, ұйымшылдыққа үйрету. Ойынға деген қызығушылығын ояту.	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап	Суреттер жинағы	1

Түйелген орамал	Балалармен түйелген орамал ойынын ойнар алдында оның шарттарымен таныстыру, ойын топ балаларымен ойналады. Түйелген орамалды ұстап қашқан баланы қуу. Ұсталған бала өз өнерін көрсетеді.	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап	Суреттер жинағы	1
Салт аттылар	Ойынды түсіндіріп, балалардың қимыл-қозғалыстарын дамыту. Балаларды ептілікке арттыру.	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап	Аттар	1
Салт аттылар	Салт аттылар - қазақтың ұлттық ойындарының бірі. Ойын жасыл алаңда немесе спортзалда төсеген маттар үстінде өтеді. Алдын ала ойнаушылар ескіден бөлінеді, жасалынған жұптар екі құрамаға бөлінеді. Ойынға тек қана ұлдар қатысады.	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап	Аттар	1
Өткеншек	Ойынды түсіндіріп, балалардың қимыл-қозғалыстарын дамыту. Балаларды ептілікке, шапшаңдыққа тәрбиелеу.	Түсіндіру, ертегіні сұрақ-жауап, талдау.	Өткеншек суреттері	1
Өткеншек	Тәрбиеші балалар жүтірген кезде «Жү-гі-ре-міз, жү-гі-ре-міз» деген сөзді айтады. Балалар шеңбердің бойымен екі рет шыққаннан кейін тәрбиеші қимыл бағытын өзгертіп: «Бұрылындар» дейді. Ойнаушылар шыр айналып, сол қолдарымен жіпті тез ұстайды да, екінші жаққа жүтіреді. Өткеншек қимылды бірте-бірте жайлай бастайды. «Ойын бітті мінеки!» деген сөздерді естігенде, балалар жіпті тастайды да, алаңмен жүріп тарап кетеді.	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап	Өткеншек суреттері	1
« Ақ серек, көк серек»	Ойынды түсіндіріп, балалардың қимыл-қозғалыстарын, шапшаңдылығын дамыту. Балаларды ептілікке арттыру.	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап.	Атрибуттар	1
« Ақ серек, көк серек»	Балалар 2 топқа бөлінеді * Екі топтың балалары қолдарынан ұстап, бір – біріне қарама – қарсы тұрады. * Бір топтың балалары екінші топтың балаларына «Ақ серек, көк серек, Бізден саған кім керек?» - деп сұрайды * Екінші топтың балалары бір баланың (Алдияр) Атын айтып, шақырады. Шақырылған бала қарама – қарсы тұрған топқа қарай жүтіріп, топты үзуі керек.	Түсіндіру, көрсету.	Атрибуттар	1

« Теңге ілу»	Ойынды түсіндіріп, балалардың қимыл-қозғалыстарын, шапшаңдылығын дамыту. Ұжымда ойнауға дағдыландыру	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап.	Аттар	1
« Теңге ілу»	Ойынға қатысушылар теңге - тең екі топқа бөлінеді. Әрқайсысы жеке-жеке шыбықтан ат мінеді. Ойын кезінде басталатын жерге сызық сызылады. Одан әрі 20 - 30 метрдей жерден тереңдігі бір қарыстай екі шұңқыр қазылады. Шұңқырға он - оннан тас салынады. Содан екі топтан екі сайыскер шығады, сызыққа келіп қатарласып тұрады. Бастаушының белгісі бойынша шыбық аттарын құйғытып шаба жөнеледі. Сол беттерімен алғі шұңқырға жетіп қол соғып жібереді де, тасты іліп алып, әрі қарай шауып кете береді, шұңқыр тұсына бөгелуге болмайды.	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап	Аттар	1
« Ұшты - ұшты »	Ойынды түсіндіріп, балалардың қимыл-қозғалыстарын, есте сақтау қабілетін дамыту. Ұжымда ойнауға дағдыландыру	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап	Түрлі ұшатын және ұшпайтын нәрселер, суреттер	1
« Ұшты - ұшты »	Балалар ұшатын нәрсе айтылса қолдарын көтеріп, ол заттың қалай ұшатынын көрсетуі керек. * Ұшты - ұшты кітап ұшты. Кітап ұша ма? * Ұшты - ұшты торғай ұшты. Торғай ұша ма? Ол қалай ұшады? * Ұшты - ұшты қалам ұшты. Қалам ұша ма? * Ұшты - ұшты ұшпақ ұшты.	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап	Түрлі ұшатын және ұшпайтын нәрселер, суреттер	1
« Ханталапай »	Ойынды түсіндіріп, балалардың қимыл қозғалыстарын, байқағыштығын, шапшаңдылығын дамыту.	Түсіндіру, көрсету, талдау.	Әдемі боялған 10 асықтар, 1 қызыл асық	1
« Ханталапай »	Ойынға 4-5 үміткерден қатысады. Ойын үшін 10 асық тандап алынады. Он бірінші асықтардан ерекше өзге түс(қызыл) боялған болуы шарт бір - бірден асық нұрсудің қорытындысы бойынша ойыншылар кезектерін бөліседі. Бұдан соң алғашқы ойыншы қос ұястай ұстаған бар асықты ортаға нұруі керек. Қалған ойыншылар аңдысын аңдап өзге асықтардан ерекшеленген «ханға» қалады. Себебі, хан алшы т, ссе, барлығы тарпа бас салып, ортадағы асықтарды, хан талапай жасауы тиіс. Хан кімнің қолында кетсе, келесі нұрі кезегі соған беріледі екен, хан мен бірге қолына ілінген асықтардың санына қарай ұнай жазылады.	Түсіндіру, көрсету.	Әдемі боялған 10 асықтар, 1 қызыл асық	1

« Мысық пен тышқан »	Ойынды түсіндіріп, балалардың қимыл-қозғалыстарын, ептілікке үйрету. Ұжымда ойнауға дағдыландыру	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап	Атрибуттар	1
« Мысық пен тышқан »	Балалар санамақ арқылы мысық пен тышқанды анықтап алады. *Қалған балалар қолдарынан ұстап, дөңгелене шеңбер құрып тұрады. *Шеңбердің іші тышқанның үйі болады. *Мысық тәрбиешінің белгісі бойынша шеңберді айнала жүгіріп тышқанды қуады, ал тышқан мысықтан барынша алдап қашуға тырысады. *Егер мысық тышқанды ұстап алатын болса, балалар рөлдерімен ауысады.	Түсіндіру, көрсету, сұрақ-жауап	Атрибуттар	1
«Хан»	Ойынды түсіндіріп, балалардың қимыл-қозғалыстарын, есте сақтау қабілетін дамыту. Ұжымда ойнауға дағдыландыру.	Түсіндіру, көрсету.	Асықтар	1
«Хан»	Көнге жиналған асықтарды бір жерге басып қосып біріктіреді. Содан кейін көп асықтың ішінен бір белгілі асықты «Хан» деп сайлайды. Екінші ойыншылар көнге жиналған «әр ойыншы не бес, не он асықтан қосуға тиіс») асықты жіретін ойын жүргізуші тағайындап алады. Ол жиналған асықты ортаға екі қолдан жіріп тастай береді. Барлық асықтарды жіріп болған кезде «Хан» көп асықтың арасында көрінбей қалуы мүмкін, мұндай жағдайда ойнаушылардың барлығы асықты жірушінің «Ханды қара басты» деген дауысты естігеннен кейін бас салып асықтарды талап алады. Екінші жағдайда жірген асықтардың арасында «Хан» ашық жатса, онда «Ханмен» бүк жатқан асықты ату керек, ойын осылай жалғаса береді. Ойынның шарты бойынша «Ханмен» асықты атқан кезде басқа асықтарды қозғауға болмайды.	Түсіндіру, сұрақ-жауап.	Асықтар	1
«Ақсүйек»	Балаларды ойынның ережесімен таныстырып, дұрыс ойнауға үйрету. Максатына жетуге, ептілік, жылдамдық және зеректікті арттыру. Адамгершілікке тәрбиелеу.	Үстел үсті театры арқылы көрсету.	Сүйек суреті, сүйек.	1
« Арқан тартыс»	«Арқан тартыс» ұлттық ойынының мазмұнын, ережелерін, ерекшелігін, ойынның ойналу әдіс –тәсілдерін меңгерту. Балалардың ептілігін, қимыл-қозғалыс әрекетін дамыту. Төзімділікке, өзара достыққа, сыйластыққа	Түсіндіру, Көрсету.	Арқан	1

«Сомартекен»	Ойнайтын балалар катар - катар тұрады Ойын басқарушы катар тұрғындардың арнайысын жоғары көрсетілгендей мал атымен атап шығады. Еңсоңғы аталған бала «Тентектеке» болады. Ойын көп үйде де, далада да ойналады. Ойын басқарушы ортаға көзі танылған «Тентектекені» шығарады. Оның айтылып болысымен, шеңбердің ортасында қалған «Сомартекен» балаларды ұстауға ұмтылады.	Түсіндіру, көрсету,сұрақ-жауап	Орнамал	1
«Саяна»	Балалардың қиымы белсенділігін,ойында қызысын арттыру. Ұлттық тәрбиені нығайту.Шашандыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу.	Түсіндіру, көрсету,сұрақ-жауап.	Саяна	1
«Саяна»	Дөңгелек ортасында тұрған жүргізуші, алақанының арасына саянаны салып, қалған ойыншылардың алақандарына салған болып шығады. Ойыншылардың біреуінің алақанына саянаны салып: «Менің саянам қайда?»- деп дауыстап сұрайды. Сұрақты естіген соң, саянаны алған бала ортадан жүтіріп шығуы керек. Ойын шарты бойынша көрінісінің міндеті саянаны бар баланы ұстап жібермеуі керек.	Түсіндіру, көрсету,сұрақ-жауап.	Саяна	1
Орнамал тастымақ	Ойын ережесін түсіндіру. Ойын барысында балалардың қиымы-қозғалысын жетілдіру. Эрекеттікті, жылдам ойлау қабілетін, тездікті арттыру.	Сұрақ- жауап, игімілеу	Орнамал	1
Орнамал тастымақ	Ойыншылар екі топқа тең бөлініп, арасы он адымдай екі сызықтың бойына қарамақарсы қатарға тұрады. Жүргізуші қолындағы орамалын бірінші топтың өз жағындағы шеткі ойыншыға береді. Ол орамалды өзінің қарсыласының біреуіне тастайды да «ка» деп дауыстайды, ол қағып алып, «га» деуі керек, немесе «ла» дейді. Сонда «кага», «кала», т.б. сөздер шығады. Айтылатын сөз екі буыннан ғана тұруы керек. Орамал қағып алған ойыншы сол бірінші буынның сөзі шығатындай екінші буынды уақытында тауып айта алмай қалса, ортаға шығып өнер көрсетеді. Егер орамалды қарсыластар тобына өзі лақтырады. Лақтырған кезде жаңағыдай сөздердің бірінші буыннан айтуы керек. Осылайшы екі топтың ойыншылары орамалды бір-біріне лақтырып, ойында жалғастыра береді.	Сұрақ- жауап, игімілеу	Орнамал	1

	тәрбиелеу. Балаларды ұлттық ойынға деген қызығушылығын арттыру			
« Соқыртеке»	Балаларды Соқыртеке ойынымен таныстыру. Балаларға арасында ұлттық ойындарды насихаттау, қызығушылығын арттыру, өз елін сүйбеге тәрбиелеу. Жылдамдықты, икемділікті, төзімділікті, күшті дамыту.	Түсіндіру, Көрсету, сұрақ-жауап	Орамал	1
« Сақина»	Балалардың қиын белсенділігін, ойында ынтасын арттыру. Ұлттық тәрбиені нығайту. Шапшаңдыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу.	Түсіндіру, сұрақ-жауап	Сақина	1
Барлығы				36

Ұйымдастырылған оқу-іс әрекетінің оқу жоспары №1-2

Ай - апта		Мақсаты
Бөлімдері	Вариативтік компонент	Балаларды ойынның ережесімен таныстырып, дұрыс ойнауға үйрету. Мақсатына жетуге, ептілік, жылдамдық және зеректікті арттыру. Адамгершілікке тәрбиелеу.
Тақырыбы	«Ақсүйек»	
Әдістер	Сұрақ- жауап, әңгімелеу	
Көрнекіліктер	Сүйек суреті, сүйек.	
Әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық	Шаттық шеңбер.	Шаттық шеңбер орындайды.
Ұйымдастырушылық-іденістік	<p>Қол алысып, қәне, біз, Достасайық бәріміз. Айтарым бар сендерге, Тез тұрындаршеңберге. Қандайжақсыбіртұру, Достармененбіржүру! Қандайжақсыдос болу!</p> <p>Балалар бүгін біз сіздермен ұлттық ойын ережесімен танысымыз және ойнаймыз.</p> <p>Ойын барысы: Балалар екі топқа бөлініп, көздерін жауып тұрады. Тәрбиеші немесе ойынды жүргізуші бала ақсүйекті лақтырып: «Ал, табындар!» - дейді. Балалар көздерін ашып, жан – жаққа іздеуге аттанады. Қай топтың баласы тауып алып келсе, сол топқа бір ұпай беріледі. Ұпайды неғұрлым көп жинаған топ жеңімпаз атанады.</p>	<p>Балалар мұқият тыңдайды.</p> <p>Балалар ойынды ойнайды</p> <p>Ережені сақтап.</p>
Рефлексивтік-жинақтаушы	<p>Әр бала ойынды ережесін сақтаған соң, өз білімін бағалайды.</p> <p>Мысалы: бесбұрыш-өте жақсы Төртбұрыш- жақсы Үшбұрыш- орташа</p>	
Күтілетін нәтиже		
Білу керек	Балалар ойын ережесін дұрыс сақтап біледі.	
Түсінеді	Ойын ережесін түсініп, мақсаттарына жетті.	
Қолдана біледі	Өздері ойынды ойнайды.	

Ұйымдастырылған оқу –іс әрекетінің оқу жоспары № 3-4

Ай - апта		Мақсаты
Бөлімдері	Вариативтік компонент	«Арқан тартыс» ұлттық ойынының мазмұнын , ережелерін, ерекшелігін, ойынның ойналу әдіс – тәсілдерін меңгерту. Балалардың ептілігін , қимыл-қозғалыс әрекетін дамыту. Төзімділікке, өзара достыққа, сыйластыққа тәрбиелеу. Балаларды ұлттық ойынға деген қызығушылығын арттыру
Тақырыбы	« Арқан тартыс»	
Әдістер	Сұрақ- жауап , әңгімелеу	
Көрнекіліктер	Арқан.	
Әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық	<p align="center">Шаттық шеңбер</p> <p>Қол алысып, қәне, біз, Достасайық бәріміз. Айтарым бар сендерге, Тез тұрыңдар шеңберге. Қандай жақсы біртұру, Достарменен бір жүру!</p>	Шаттық шеңберге тұрады
Ұйымдастырушылық-ізденіс	<p>«Арқан тарту» Ойынның ережесі. Арқан тарту. Алаң ортасына көлденең сызық сызылады. Ойынға ортасына қызыл жіп байланған арқан қойылады. Ойынға қатысатын оқушылар өз топтарымен бірге екі жақтан арқанды тартады. Ортадағы көлденең сызықтан қай топ бұрын сүйреп өткізсе , солар жеңіске жетеді.</p>	<p>Балалар мұқият тыңдайды.</p> <p>Балалар ойынды ойынайды Ережені сақтап.</p>
Рефлексивтік-жинақтаушы	Әр бала ойынды ережесін сақтаған соң, өз білімін бағалайды	
Күтілетін нәтиже		
Білу керек	ұлттық ойынының мазмұнын , ережелерін, ерекшелігін білу керек.	
Түсінеді	ойынының мазмұнын түсінеді.	
Қолдана біледі	әдіс – тәсілдерін қолдана біледі	

Ұйымдастырылған оқу –іс әрекетінің оқу жоспары № 5-6

Ай - апта		Мақсаты
Бөлімдері	Вариативтік компонент	Балаларды Соқыртеке ойынымен таныстыру. Балаларға арасында ұлттық ойындарды насихаттау, қызығушылығын арттыру, өз елін сүйюге тәрбиелеу. Жылдамдықты, икемділікті, төзімділікті, күшті дамыту.
Тақырыбы	« Соқыртеке»	
Әдістер	Сұрақ- жауап ,әңгімелеу	
Көрнекіліктер	Арқан.	
Әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық	<p>Шаттық шеңбер. Қол алысып, көне, біз, Достасайық бәріміз. Айтарым бар сендерге, Тез тұрыңдаршеңберге. Қандайжақсыбіртұру, Достармененбіржүру! Қандайжақсыдос болу!</p>	Шаттық шеңбер орындайды.
Ұйымдастырушылық-ізденістік	<p>Балалар бүгін біз сіздермен ұлттық ойын ережесімен танысымыз және ойынаймыз. Ойнайтын балалар қатар – қатар тұрады.</p> <p>Бұзау, бота, құлыншақ Тоқты, серке, торпақ Тана, тай, тайлақ Құнан, дөненбесті бар, Малдыңжасынайырабіл Естіп ал!</p> <p>Бұқа, айғыр, қошқар, теке бар Сүзегенсің ,тентектеке, жекеқал Көзінбайла, теке – теке «Бақ - бақ» Соқыртекеқайданбіздітапшақ.</p> <p>Ойынбасқарушықатартұрғандардыңәрқайсысын жоғарыкөрсетілгендей мал атыменатапшығады. Еңсоңғыаталған бала «Тентектеке» болады. Ойынкеңүйде де, далада да ойналады. Оны жанажылда, жиындарда маска киіп те ойнауғаболады. «Соқыртеке» ойыныдаладаойналғандадөңгелексызықтаншық паукерек. Ойынбасқарушыортағакөзітаңылған «Тентектені» шығарады. Соданкейінбалалар:</p> <p>Соқыртекебақ – бақ, БізайтамызтақпақМықтыболсантауышкөр, Біздіқайдантапшақ, - дегенөлендердібәріқосылаайтады. Өлеңайтылыпболысымен,</p>	<p>Балалар мұқият тыңдайды.</p> <p>Балалар ойынды ойынайды Ережені сақтап.</p>

	<p>шеңбердің ортасында қалған «Соқыртеке» балаларды ұстауға ұмтылады. Бірақ бұл кезде ойнаушылардың шеңберден шығып кетпеуі қатты қадағаланады. «Соқыртекені» ұстаған бала оның орнына тұрады. Осылайшы ойнай қайталанып, қайта ойналады.</p>	
Рефлексивтік-жинақтаушы	<p>Әр бала ойынды ережесін сақтаған соң, өз білімін бағалайды. Мысалы: бесбұрыш - өте жақсы Төртбұрыш - жақсы Үшбұрыш - орташа</p>	

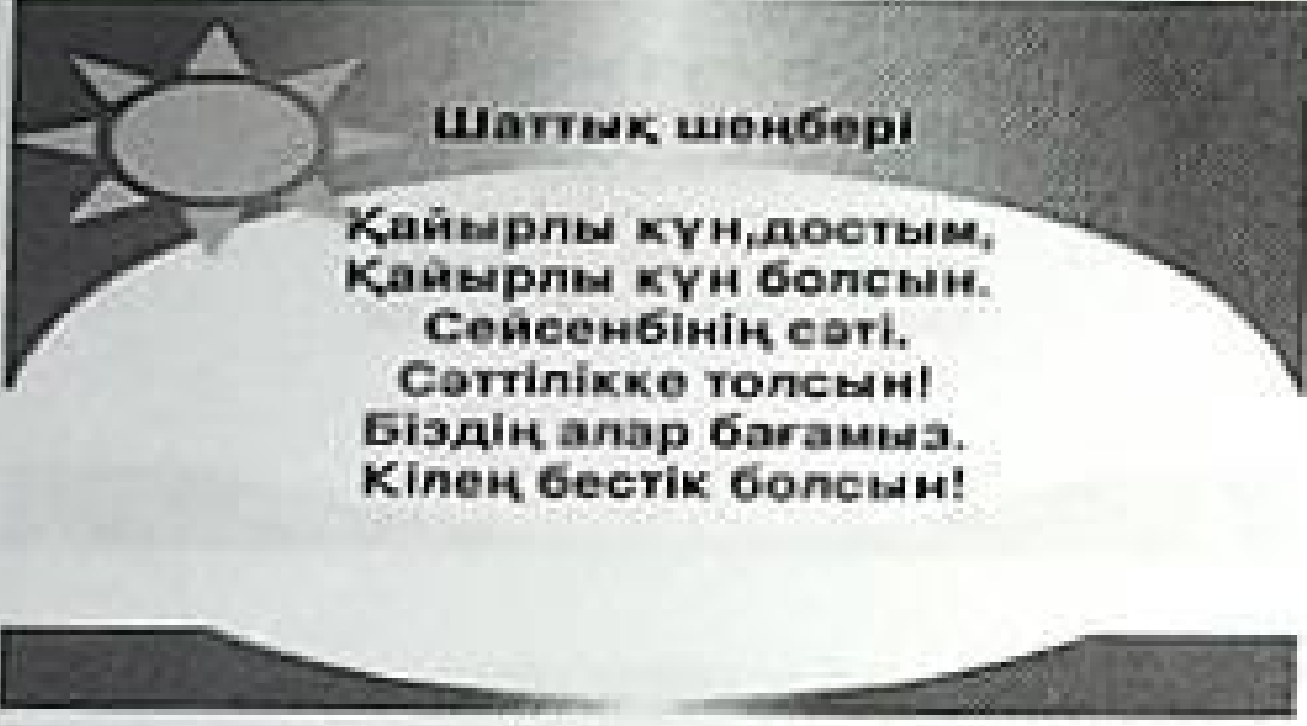
Күтілетін нәтиже

Білу керек	Ойын ережесін біледі.
Түсінеді	Түсініп ойнайды
Қолдана біледі	Ойынды қолдана біледі

Ұйымдастырылған оқу –іс әрекетінің оқу жоспары № 7-8

		Мақсаты
Ай - апта		Балалардың қимыл белсенділігін, ойында ынтасын арттыру. Ұлттық тәрбиені нығайту. Шапшандыққа, жылдамдыққа тәрбиелеу.
Бөлімдері	Вариативтік компонент	
Тақырыбы	« Сақина »	
Әдістер	Сұрақ- жауап , әңгімелеу	
Көрнекіліктер	Сақина	
Әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық	Шаттық шеңбер Қол алысып, қәне, біз, Достасайық бәріміз. Айтарым бар сендерге, Тез тұрындар шеңберге. Қандай жақсы біртүру, Достарменен бір жүру!	Шаттық шеңберге тұрады
Ұйымдастырушылық-ізденіс	Шарты: Дөңгелек ортасында тұрған жүргізуші, алақанының арасына сақинаны салып, қалған ойыншылардың алақандарына салған болып шығады. Ойыншылардың біреуінің алақанына сақинаны салып: «Менің сақинам қайда?»- деп дауыстап сұрайды. Сұрақты естіген соң, сақинаны алған бала ортадан жүгіріп шығуы қажет. Ойын шарты бойынша көршісінің міндеті сақинасы бар баланы ұстап жібермеуі керек. Сергіту сәті: «Көршісін тап»	Балалар мұқият тыңдайды. Балалар ойынды ойынайды Ережені сақтап.
Рефлексивтік-жинақтаушы	Әр бала ойынды ережесін сақтаған соң, өз білімін бағалайды. Мысалы: бесбұрыш-өте жақсы Төртбұрыш- жақсы Үшбұрыш- орташа	
Күтілетін нәтиже		
Білу керек	Ойын ережесін білу керек	
Түсінеді	Ойын шартын түсіну.	
Қолдана біледі	Ойынды керек сабақта қолдана білу.	

Ұйымдастырылған оқу –іс әрекетінің оқу жоспары № 9-10

Ай - апта		Мақсаты
Бөлімдері	Вариативтік компонент	Ойын ережесін түсіндіру.
Тақырыбы	Орамал тастамақ	Ойын барысында
Әдістер	Сұрақ- жауап ,әңгімелеу	балалардың қимыл-
Көрнекіліктер	орамал	қозғалысын
		жетілдіру.. зеректікті,
		жылдам ойлау қабілетін,
		тездікті арттыру
Әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық	Шаттық шеңбер	
Ұйымдастырушылық-ізденіс	 <p>Шаттық шеңбері Қайырлы күн, достым, Қайырлы күн болсын. Сейсенбінің сәті, Сәттілікке толсын! Біздің алар бағамыз. Кілең бестік болсын!</p>	Шаттық шеңберге тұрады
	<p>Ойын барысы: Ойыншылар екі топқа тең бөлініп, арасы он адымдай екі сызықтың бойына қарамақарсы қатарға тұрады. Жүргізуші қолындағы орамалын бірінші топтың өз жағындағы шеткі ойыншыға береді. Ол орамалды өзінің қарсыласының біреуне тастайды да «қа» деп дауыстайды, ол қағып алып, «ғаз» деуі керек, немесе «ла» дейді. Сонда «қағаз», «қала», т.б. сөздер шығады. Айтылатын сөз екі буыннан ғана тұруы қажет. Орамал қағып алған ойыншы сол бірінші буынның сөзі шығатындай екінші буынды уақытында тауып айта алмай қалса, ортаға шығып өнер көрсетеді. Енді орамалды қарсыластар тобына өзі лақтырады. Лақтырған кезде жанағдай сөздердің бірінші буынын айтуы керек. Осылайшы екі топтың ойыншылары орамалды бір-біріне лақтырып, ойынды жалғастыра береді.</p>	Балалар мұқият тыңдайды.
	Сергіту сәті: «Көршісін тап»	Балалар ойынды ойынайды Ережені сақтап.

Ұйымдастылған оқу –іс әрекетінің оқу жоспары № 11-12

Ай - апта		Мақсаты
Бөлімдері	Вариативтік компонент	Шапшаң әрі шыдамды, ұйымшылдыққа үйрету. Балалардың сөздік қорларын дамыту. Адамгершілікке тәрбиелеу.
Тақырыбы	Айгөлек	
Әдістер	Сұрақ- жауап , әңгімелеу	
Көрнекіліктер	орамал	
Әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалардың іс-әрекеті
Мотивациялық қозғаушылық	<p>Шаттық шеңбер</p> <p>Шаттық шеңбері Қайырлы күн, достым, Қайырлы күн болсын. Сейсенбінің сәті. Сәттілікке толсын! Біздің алар бағамыз. Кілең бестік болсын!</p>	Шаттық шеңберге тұрады
Ұйымдастырушылық-ідениет	<p>Ойынға қатысушылардың саны 10-15 балаға дейін. Ойындықөгалда, аулада, алаңқайдаойнайберугеболады.</p> <p>Ойыншарты: Қатысушылар саны бірдейекітопқа (А және Ә) бөлініп, бір-бірінеқарама-қарсы тұрады. Екітоптыңарақашықтығы — 15-20 метрдейжер.</p> <p>Ойынныңмақсаты — қарсыжақтыңқұрсауынүзіп, өзжағынакөбірекойыншыалыпқайту. Жеребесалудыңнәтижесіндеойындыбірінші іболыпбастауғатиістіжақ (айталық Атобы) екінші (Ә тобына) жақтағықарсыластарынақарап, хорменқосылазнайтады:</p> <p>Айгөлек-ау, айгөлек, Айдыңжүзідөңгелек. Теміршідендемшығар, Үзенгіден тер шығар. Ақтерек пен көктерек,</p>	<p>Балалар мұқият тыңдайды.</p> <p>Балалар ойынды ойынайды Ережені сақтап.</p> <p>Өлеңнің сөздерін мұқият тыңдап жаттау.</p>

Рефлексивтік- жинақтаушы	Әр бала ойынды ережесін сақтаған соң, өз білімін бағалайды. Мысалы: бесбұрыш-өте жақсы Төртбұрыш- жақсы Үшбұрыш- орташа	
Күтілетін нәтиже		
Білу керек	Ойын ережесін білу керек	
Түсінеді	Ойын шартын түсіну.	
Қолдана біледі	Ойынды керек сабақта қолдана білу.	